

Vergaderjaar 2005–2006

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 441

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 mei 2006

Hierbij zend ik u het antwoord op het schriftelijk verzoek van de Vaste Commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake fiche 2 over de Mededeling over het Europees Technologie-Instituut (06-OCW-B-019).

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. J. A. van der Hoeven

Verzoek:

De leden wensen nadere informatie te ontvangen over de verhouding tussen het oprichten van een Europees Technologie-Instituut en het Nederlandse beleid op het terrein hoger onderwijs, onderzoek en innovatie.

Antwoord:

Het European Institute of Technology (EIT), zoals voorgesteld in de Mededeling van de Europese Commissie, zou inhoudelijk kunnen aansluiten op het Nederlandse beleid voor hoger onderwijs als het gaat om de versterking van de kennisdriehoek tussen onderwijs, onderzoek en innovatie. Indien Nederlandse hoger onderwijsinstellingen zouden participeren in een EIT, dan zou dit voordelen voor het Nederlandse hoger onderwijs met zich kunnen meebrengen; een betere samenwerking met het bedrijfsleven, meer kennisvalorisatie en een grotere aantrekkingskracht op topstudenten en -onderzoekers.

De voorgestelde structuur voor het EIT sluit op andere punten mogelijk minder aan bij het Nederlandse beleid. De Europese Commissie kiest voor een netwerkstructuur, met een centraal bestuur, een netwerk van kennisgemeenschappen en partnerorganisaties. Het centrale bestuur zou de autonomie van hoger onderwijsinstellingen kunnen aantasten, terwijl de Nederlandse overheid de instellingen juist meer verantwoordelijkheid geeft. Zoals ook al is aangegeven in de fiche, is Nederland mede tegen deze achtergrond voorstander van een zo licht mogelijk netwerk, zonder een zware, kostbare structuur en dient de vormgeving van een EIT juist op dit punt in overleg met de lidstaten en de (beoogde) deelnemende instellingen vorm te krijgen.

Ten aanzien van het Nederlandse beleid op het terrein van onderzoek en innovatie wil ik opmerken dat hierin het streven naar meer focus en massa, naar meer wetenschappelijke en technologische excellentie en naar meer valorisatie van kennis centraal staan. Een EIT sluit goed aan op het streven naar meer focus en massa, in nationaal en Europees opzicht, gezien de impuls die het kan leveren aan een versterkte en duurzame netwerkvorming tussen excellente Europese onderwijs- en onderzoeksinstituten en onderzoeksgroepen op technologisch veelbelovende gebieden. Het sluit, zoals ook reeds aangegeven in de fiche, aan bij ontwikkelingen in Nederland zelf zoals de ontwikkeling van een federatie van de drie technologische universiteiten. Excellentie gaat samen met het element van competitie dat aan de basis zal liggen van de selectie van kennisgemeenschappen binnen de EIT. Ter duiding van de conclusies van de Europese Raad over de EIT, kan in dit verband ook gewezen worden op de complementaire rol van een EIT ten opzichte van de European Research Council die in 2007 van start zal gaan. De ERC zal immers ook opereren op basis van een wetenschappelijk autonoom selectieproces, en door het financieren van onderzoeksvorstellen die zijn geselecteerd op basis van peer review-bijdragen aan het niveau van de wetenschap in Nederland. Een EIT mag in geen geval ten koste gaan van de middelen voor de ERC.

Gezien de bestaande Europese «kennisparadox», de in internationaal opzicht relatief gebrekkige vertaling van kennis naar innovaties, is er ook aanleiding om te streven naar effectievere manieren van kennisoverdracht tussen kennistellingen en bedrijfsleven, waarin het EIT een rol zou kunnen vervullen op specifieke terreinen. Echter, vanzelfsprekend zou een EIT geen excuus, maar eerder een stimulerend voorbeeld moeten zijn voor de inspanningen van de Nederlandse instellingen op dit terrein. In dit

verband kan verwezen worden naar de nieuwe wetgeving voor het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, waarin kennistransfer een expliciet wettelijke taak van universiteiten en hogescholen zal blijven. Rond de oprichting van EIT vormt de eigendom van de kennis in relatie tot de deelnemende instellingen in de lidstaten overigens een belangrijk en nog op te lossen vraagstuk.

Op het terrein van onderzoek en innovatie heeft Nederland zich verbonden aan een doelstelling van 3% voor totale R&D-uitgaven in 2010. Hierin ligt een belangrijke uitdaging voor Nederland om de groei van R&D-uitgaven, en met name van de private investeringen te stimuleren. Dit vereist het creëren van de goede randvoorwaarden voor R&D door het bedrijfsleven. De vorming van een Europees Instituut voor Technologie vormt één van de mogelijke maatregelen. Denkbaar is immers dat deelname aan een EIT van Nederlandse instellingen, extra investeringen zou kunnen uitlokken.